

Nie mijaj murowanego komina

WACŁAW POTOCKI

Nie mijaj murowanego komina

Jedzie nas trzech z sejmiku imo¹ dwór szlachecki;
Sam² stał na grobli, baba w stawie płócze³ niecki;
Prosi na wstęp. Wstąpimy, bo południe blisko⁴;
Każe wskok do obiadu zakładać ognisko,
A tym czasem do izby prowadzi nas siedzieć,
Chcąc się czego o przeszłym sejmiku dowiedzieć.
Prawimy, ale się nam na żołądku zwiija,
Gdzie nie tylko południe, lecz śródwieczerz mijają;
Już byśmy po pieczeni w karczmie przy ogórku
Jechali, nie czekając jego podwieczorku;
Dawno by konie obrok zjadły. Ów się boży⁵,
Że owsa nie namłócił. Wołałbym najdrożej
Kupić w karczmie, niżeli siedzieć, jak na szydłach,
Dla kapłona tłustego i gęsi w powidłach,
Choć by i kuropatwa i cukrowe wety⁶.
Jakoż patrząc na obrus i świeże serwety,
Przejrzalby⁷ się w talerzu, bo dopiero z szkuty⁸.
Trzy godziny to leży na stole dla buty⁹,
Wielka aparencja¹⁰ przyszłego obiadu.
Nie byłoby inaczej, pomyślę, do ładu.
Aż też niesie parobek barszcz w kowanym pasie,
Panna petercymentu¹¹ flaszkę. Pojrzym¹² na sie.
Żołądków rano wódką zagrzawszy z hanyżem,
Ostrzyliśmy apetyt na kapłona z ryżem.
«Radem¹³ wam, Bracia, ale jako szkolne pensa
Uczą nas, będzie, prawi, *sine arte mensa*¹⁴.
Blomuz¹⁵, potaż i frykacz francuskie to brednie;
Proszę na ten barszcz polski, póki nie ostydnie¹⁶».
A w barszczu trzy zapartki¹⁷ koło kury suchej.

Gospodarz

Głód, Gość

Jedzenie, Skąpiec

¹imo — mimo [tj. obok; red. WL]. [przypis redakcyjny]

²sam — w domyśle: sam gospodarz, właściciel dworu. [przypis edytorski]

³płókać (daw.) — dziś popr.: plukać. [przypis edytorski]

⁴blisko (daw.) — dziś popr.: blisko. [przypis edytorski]

⁵bożyć się — przysięgać. [przypis redakcyjny]

⁶cukrowe wety (starop.) — słodki deser. [przypis edytorski]

⁷przejrzalby się (daw. reg.) — przejrzałby się; *Przejrzalby się w talerzu, bo dopiero z szkuty* — talerz (srebrny lub cynowy) tak nowy, że aż błyszczy, można się w nim przejrzeć; dopiero co przywieziony na szkucie z Gdańska. [przypis edytorski]

⁸dopiero z szkuty — sztuką (łodzią) z Gdańska przywieziony. [przypis redakcyjny]

⁹dla buty — z próżności, dla prestiżu. [przypis edytorski]

¹⁰aparencja (z łac.) — okazałość. [przypis redakcyjny]

¹¹petercyment — wino hiszpańskie. [przypis redakcyjny]

¹²pojrzym na sie (daw. reg.) — spojrzymy na siebie (nawzajem). [przypis edytorski]

¹³radem wam (daw.) — rad wam jestem, cieszę się z waszej wizyty. [przypis edytorski]

¹⁴sine arte mensa (łac.) — stół (obiad) bez kunsztu, prosty. [przypis redakcyjny]

¹⁵Blomuz, potaż i frykacz (fr. *blanc-manger, potage, fricassé*) — francuskie potrawy. [przypis redakcyjny]

¹⁶ostydnąć — dziś popr.: ostygnać. [przypis edytorski]

¹⁷zapartek — zepsute jajko; jajko z martwym kurczakiem w środku. [przypis edytorski]

Znać w niem tydzień kucharka płókała pieluchy.
Kwokę, pomyślę sobie, a z nią wraz i jajca
Niewylęgnione, dla nas kazał warzyć zdrajca.
Potym kaszę jaglaną tenże kuchmistrz niesie,
Tak twardą, że pies skoczy, a nie załomie się.
Toż syra¹⁸, bo z kapustą nie każe się kwapić,
Żeby petercymentu było po czym napić¹⁹.
Więc nie jadszy, nie piwszy, że już ku wieczoru,
Porwiemy się do karczmy niedaleko dworu,
Napatrzywszy obrusów i Gdańskiej²⁰ się cyny.
Co masz w wozie, kucharzu, daj; miasto²¹ zwierzyny
Na pieczeni przy kaszej pozbędziem oskomin²²!
Niech mija, komu w drogę, murowany komin.

¹⁸syra (daw. reg.) — ser. [przypis edytorski]

¹⁹napić — dziś popr.: napić się. [przypis edytorski]

²⁰Gdański — dziś popr. pisownia małą literą: gdański. [przypis edytorski]

²¹miasto — tu: zamiast; *miasto zwierzyny na pieczeni przy kaszej pozbędziem oskomin* — zaspokoimy apetyt prostą pieczenią z kaszą (w karczynie) zamiast wyszukaną zwierzyną (w gościnie u szlachcica). [przypis edytorski]

²²oskominy a. oskoma (daw.) — apetyt. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/potocki-nie-mijaj-murowanego-komina>

Tekst opracowany na podstawie: Wacław Potocki, *Wiersze wybrane*, wyd. i oprac. Aleksander Brückner, nakł. Krakowska Spółka Wydawnicza, druk. W.L. Anczyca i Spółki w Krakowie, Kraków [1924].

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Elbląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BE.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksander Brückner, Bartłomiej Nawrocki, Dorota Kowalska, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).